

TILDELINGSBREV
TIL
NORGES FORSKNINGSRÅD
2022

Emma C. Jensen Stenseth (e.f.)
Ekspedisjonssjef

Nina C. Quiogue
Fagrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Barne- og
familiedepartementet

INNHold

1	INNLEDNING	3
2	MÅL, STRATEGISKE OMRÅDER OG STYRINGSINFORMASJON FOR NORGES FORSKNINGSRÅD	3
2.1	SEKTORPOLITISKE PRIORITERINGER FRA BARNE- OG FAMILIEDEPARTEMENTET	3
2.2	STYRINGSINFORMASJON	6
3	BUDSJETTILDELINGER OG FULLMAKTER FOR 2022	6
4	FELLES POST FOR VIRKSOMHETSKOSTNADER	7
5	RAPPORTERING FOR 2022	8
6	PLANLAGTE STYRINGSMØTER	8

1 Innledning

Det vises til Barne- og familiedepartementets budsjettforslag for 2022, jf. Prop. 1 S (2021-2022), Prop. 1 S Tillegg 1 (2021-2022) og Innst. 14 S (2021-2022).

Tildelingsbrevet angir nærmere budsjettmessige føringer og styringssignaler for departementets midler for 2022.

Det vises også til Kunnskapsdepartementets (KD) tildelingsbrev som etatsstyrer, for 2022.

2 Mål, strategiske områder og styringsinformasjon for Norges forskningsråd

Forskningsrådet har fem mål:

- Mål 1 Økt vitenskapelig kvalitet
- Mål 2 Økt verdiskaping i næringslivet
- Mål 3 Møte store samfunnsutfordringer
- Mål 4 Et velfungerende forskningssystem
- Mål 5 God rådgivning

Vi viser også til Kunnskapsdepartementets tildelingsbrev som etatsstyrer, for en nærmere omtale av målene, strategiske områder og styringsinformasjon.

2.1 Sektorpolitiske prioriteringer fra Barne- og familiedepartementet

Barne- og familiedepartementet (BFD) har sektoransvar for forskning om barn og unges oppvekst- og levekår, familie og samliv, tro og livssyn og forbrukerpolitikk.

Forskningsinnsatsen BFD finansierer skal bidra til å nå målene på departementets ansvarsområder, slik de omtales i den årlige budsjettproposisjonen.

BFD har utarbeidet en forskningsstrategi for årene 2022-2026. Delmålene i denne strategien skal være retningsgivende for Forskningsrådets forvaltning av budsjettmidlene fra BFD. Delmålene er spisset inn mot sterkere forskningsmiljø, et godt og tilgjengelig kunnskapsgrunnlag, bedre datagrunnlag og mer internasjonalt forskningssamarbeid på BFDs områder. I strategien er det også beskrevet hvordan Forskningsrådets arbeid kan understøtte departementets forskningsstrategi. Her trekkes bl.a. Forskningsrådets kompetanse om BFDs områder, helhetlig utvikling av kunnskapsgrunnlaget, formidling og tilgjengeliggjøring av forskningsfunn og internasjonal forskningsmobilisering fram. Nærmere spesifisering vil skje i en egen dialog.

I BFDs ivaretagelse av sektoransvaret er det viktig at Forskningsrådet har god måloppnåelse under Mål 3 Møte store samfunnsutfordringer og Mål 1 Økt vitenskapelig kvalitet. Måloppnåelse under mål 3 og 1 vil være nært knyttet til måloppnåelse for Mål 4 Et velfungerende forskningssystem og Mål 5 God rådgivning.

BFDs forskningsområder omtales ofte som forskningssvake områder. BFD forventer at departementets bidrag til Forskningsrådet medfører en oppbygging av kvalitet, kompetanse og kapasitet i forskningsmiljøene. En indikator på økt kvalitet, kompetanse og kapasitet vil være flere og bedre søknader knyttet til områder som BFD tildeler midler til. BFD er opptatt av å oppfylle sitt sektoransvar for forskning og bli et mer forskningssterkt departement.

I 2022 vil Forskningsrådet ha en viktig rolle som forskningsfaglig rådgiver og samarbeidspartner for BFD, bl.a. i forbindelse med oppfølgingen av BarnUnge21 og departementets forskningsstrategi for 2022-2026. BFD ønsker bl.a. samarbeid som kan bote på identifiserte utfordringer ved departementets forskningsområder. Rådgivningen må omfatte verktøy ut over Forskningsrådets utlysninger.

Departementets tildelinger til Forskningsrådet skal støtte forskning og kunnskapsutvikling på følgende tematiske områder:

- Familie og samliv
- Oppvekst, med særlig oppmerksomhet mot økonomisk ulikhet og barnefattigdom
- Barnevern
- Utsatte barn og unge

Nedenfor gis en nærmere spesifisering av hva som ligger i punktene.

BFD ønsker å prioritere tverrfaglig forskning på barnevernets arbeid med forebygging av omsorgssvikt, hjelpetiltak rettet mot barn og familier, herunder familier med sammensatte utfordringer og minoritetsbakgrunn samt hvordan barn og unge i offentlig omsorg best kan sikres forsvarlig og god omsorg, forsvarlige tjenester og nødvendig behandling. Det er i tillegg behov for forskning om utvikling av effektive og innovative tiltak som kan forebygge behovet for hjelp fra barnevernet. Dette inkluderer ulike former for støttetiltak for sårbare familier, nettverksinvolvering og samhandlingsformer mellom ulike tjenester for å sikre rett hjelp og god ressursutnyttelse.

De samfunnsøkonomiske kostnadene ved utenforskap og marginalisering blant barn og unge er potensielt store, spesielt når dette betraktes i et livsløpsperspektiv. Norge er et land med små økonomiske forskjeller i internasjonal sammenheng og de fleste barn i Norge vokser opp i trygge familier med gode levekår. Et høyt inntektsnivå, et progressivt skattesystem som bidrar til omfordeling og universelle offentlige velferdstjenester innen skole og helse fremmer sosial mobilitet og reduserer den økonomiske ulikheten. Likevel er det flere barn og unge som faller utenfor. Dette har blant annet sammenheng med lavinntekt og utfordringer disse familiene har og møter. BFD har ansvar for å ha et forskningsbasert fundament for politikken rettet mot utenforskap, marginalisering og lavinntekt samt å ha god og relevant oversikt over barnefattigdomsområdet. Denne forskningen bør ha et samfunnsøkonomisk perspektiv.

Velferdsforskningen på BFDs område bør være tverrfaglig og se flere problemstillinger i sammenheng. Utsatte barn og unge kan for eksempel være utsatt for omsorgssvikt, vold og overgrep, trakassering og diskriminering, eller leve med foreldre som er rusavhengig eller psykisk syke, ha store atferdsproblemer, eller vokse opp i familier med høyt konfliktnivå eller i lavinntektsfamilier.

For å øke den rettsvitenskapelige forskningen innenfor BFDs områder, ser departementet behov for forskning om lovgivning og annen regulering som retter seg mot barnefamilier.

Forskning om utsatte barn og unge av høy kvalitet vil bli viktig i oppfølgingen av BarnUnge21.

BFD har også ansvaret for forbrukerområdet og tros- og livssynsområdet, hvor forskning gjennom Forskningsrådet kan være relevant. En rekke tverrgående tema, som for eksempel integrering, barnevern, utenforskap, sosial kontroll og radikaliserings, har relevans for tros- og livssynsområdet, men også grunnforskning innenfor humaniora og samfunnsvitenskap som berører religion, tro og livssyn. For forbrukerområdet er digitalisering og det grønne skiftet særlig relevant. Disse temaene har bred politisk oppmerksomhet, og vil bli viktig i samarbeidet med Forskningsrådet. Departementet ønsker et samarbeid med Forskningsrådet i den videre utviklingen av forbruksforskningen, blant annet når det gjelder oppfølgingen av rapporten om kunnskapsoversikten "Forbruksforskning i Norge (NIFU, Rapport 2021:24). Vi ønsker å drøfte oppfølgingen av rapporten i en egen dialog med Forskningsrådet.

Effekt av forebyggende arbeid, tiltak og tjenester

BFDs tildeling til Forskningsrådet ble styrket med 9 millioner kroner i 2020. Midlene skulle nyttes til forskning om effekt av forebyggende arbeid, tiltak og tjenester for barn, unge og familier. Denne forskningsinnsatsen videreføres i 2022. Forskningsrådet kan følge dette opp gjennom sine virkemidler og prioriteringer. Styrkingen er begrunnet med at kunnskapen om hva som er virksomt og ressurseffektivt er for lav. For å målrette tiltak, tjenester og forebyggende arbeid rettet mot barn, unge og familier, er det nødvendig å kjenne effekten av disse. Ny og forbedret kunnskap vil benyttes til å utvikle treffsikre tjenester og tiltak av bedre kvalitet. Manglende eller feil innrettede tiltak kan potensielt gi store individuelle og samfunnsøkonomiske skadevirkninger på kort og lang sikt. Departementet har identifisert kunnskapsbehov bl.a. om effekt og virkning av forebyggende arbeid, tiltak og tjenester innenfor familievern, barnevern og krisesentertilbudet.

Forskning om vold og overgrep – særlig effektforskning

Regjeringen styrker i 2022 forskningen om vold og overgrep ved å omprioritere 10 mill. kroner av avsetningene i Forskningsrådet, jf. omtale under kap. 285 i Prop. 1 S (2021-2022) for Kunnskapsdepartementet. Midlene skal blant annet benyttes til praksisrelevant forskning hvor resultatene kan bidra til utvikling av gode tiltak. Styrkingen er begrunnet i identifiserte kunnskapsbehov. Prioriterte tema for forskningen vil være å få mer kunnskap om hva som er virksomme tiltak for å forebygge vold og overgrep og for å gi god hjelp til berørte. Det er videre behov for mer kunnskap om virkninger og effekter av tiltak som benyttes og brukernes erfaringer med tiltakene. Arbeidet mot vold og overgrep krever samarbeid på tvers av tjenester. Det er behov for mer kunnskap om gode metoder/modeller i arbeidet for å styrke det tverrsektorielle samarbeidet. For å kunne utvikle gode tiltak, trenger vi også mer kunnskap om forekomst av vold og overgrep, særlig blant grupper som er risikoutsatte.

Implementeringsforskning – rett tiltaks- og tjenesteutøvelse

Ujevn kvalitet i tilbudet til barn, unge og familier kan tyde på svikt i hvordan tiltak som i utgangspunktet er gode, implementeres. For at et treffsikkert tiltak skal virke, må implementeringen av tiltaket være riktig. Uten rett implementering vil ikke tiltaket føre til praksisendring eller økt kvalitet i tjenestene for barn, unge og familier.

Det er utarbeidet ulike virkemidler, som for eksempel retningslinjer og veiledere, for å styrke kvaliteten i tjenestene og sikre kunnskapsbasert praksisutøvelse. Det mangler derimot tilstrekkelig kunnskap om hvordan disse virkemidlene tas i bruk, og hvilke forutsetninger som må være til stede for at tjenestene klarer å benytte seg av dette på riktig måte.

Regjeringen har derfor besluttet å omprioritere 10 mill. kroner av avsetningene til Forskningsrådet til forskning på implementering av tiltak og tjenester rettet mot barn, unge og familier innen BFDs portefølje. Forskningsinnsatsen bør bl.a. avdekke hvordan tjenestene skal implementere kunnskapsbaserte virkemidler og hvilke forutsetninger som må være til stede for at dette skal gjøres riktig. Det er ønskelig med en metodisk tilnærming som fremmer tett samarbeid mellom forskere og tjenester med sikte på kunnskapsoverføring og en videre forskningsbasert utvikling av tjenestene.

2.2 Styringsinformasjon

Når det gjelder omtale av styringsinformasjon for de fem målene, viser vi til Kunnskapsdepartementets tildelingsbrev som etatstyrer, punkt 3 Mål, strategiske områder og styringsinformasjon for Norges forskningsråd.

Styringsinformasjon for de sektorpolitiske prioriteringene fremgår i struktur og forventninger til rapporteringen i vedlegg til årsrapporten (departementsvise rapporter). Vi viser til punkt 5 Rapportering for 2022 i dette tildelingsbrevet for presisering av hvilke sektorpolitiske prioriteringer Barne- og familiedepartementet forventer at Forskningsrådet skal rapportere på.

3 Budsjetttildelinger og fullmakter for 2022

I henhold til Stortingets vedtak av statsbudsjettet for 2022 stilles følgende midler til disposisjon for Norges forskningsråd i 2022, jf. §7 i *Reglement for økonomistyring i staten*.

Budsjettkapittel/post	Tildeling 2022 (i 1000 kroner)
846.50	12 780
854.50	18 960

Midlene skal nyttes i tråd med Prop. 1 S (2021-2022) for Barne- og familiedepartementet samt de presiseringene som gis i dette brevet.

Tildelte midler for 2022 vil bli utbetalt i januar og august. Beløpene vil bli utbetalt til kontonummer 6345 05 31105.

Kap. 846 Familie- og oppveksttiltak, post 50 Norges forskningsråd, kan nyttes under post 21
Det tildeles totalt 12,78 mill. kroner til Norges forskningsråd i 2022 over kap. 846, post 50. 9 mill. kroner av tildelingen skal gå til forskning på effekter av forebyggende arbeid og ulike tjenesters arbeid og tiltak rettet mot barn, unge og familier på BFDs område, jf. nærmere omtale av denne satsingen under punkt 2.1.

Kap. 854 Tiltak i barne- og ungdomsvernet, post 50 Forskning og utvikling
Det tildeles totalt 18,96 mill. kroner til Norges forskningsråd i 2022 over kap. 854, post 50. Tildelingene skal dekke både barnevernsområdet og den generelle barne- og ungdomspolitikken. Tildelingen skal også dekke nødvendig kunnskapsutvikling i barnevernet og familievernet.

BFDs tildeling til Forskningsrådet håndteres i all hovedsak innenfor porteføljen Velferd, kultur og samfunn og porteføljen Helse.

De midler som Barne- og familiedepartementet stiller til disposisjon for Forskningsrådet skal utnyttes effektivt og målrettet. Barne- og familiedepartementet gir Forskningsrådet fullmakt til å omfordele midler mellom virkemidler innenfor bevilgningen på en post, så lenge måloppnåelsen sikres på lengre sikt. Årsaker til omdisponeringer kan være forsinkelser i utlysninger eller dårlig søkning ved en bestemt utlysning. Avvik fra spesifikke føringer i tildelingsbrevet og/eller vesentlige omdisponeringer skal alltid tas opp med departementet som tildeler midler.

I tillegg viser vi til regjeringens omprioritering av til sammen 20 mill. kroner av avsetningene i Forskningsrådet, jf. omtale under kap. 285 i Prop. 1 S (2021-2022) for Kunnskapsdepartementet. 10 mill. kroner av omprioriteringen gjelder forskning om rett tjeneste- og tiltaksutøvelse (implementeringsforskning) og 10 mill. kroner av omprioriteringen gjelder effektforskning på voldsområdet. Det er redegjort for omprioriteringene i del 2.1.

Kunnskapsdepartementet vil gjennomgå praksisen i Forskningsrådet for bruk av avsetningene for å sikre at økonomiregelverket og bevilgningsreglementet er ivaretatt. Barne- og familiedepartementet vil ha dialog med Forskningsrådet om omprioriteringer av avsetninger på departementets område til prioriterte satsinger i tråd med de føringene som er omtalt i Prop. 1 S for Kunnskapsdepartementet og de respektive departementenes proposisjoner.

4 Felles post for virksomhetskostnader

Virksomhetskostnadene over kap. 285 post 55 skal dekke alle kostnader til drift av Forskningsrådets virksomhet, dvs. alle kostnader som ikke er FoU-midler som skal fordeles videre. Unntaket er nasjonale fag-, tema- og institusjonsevalueringer som fortsatt vil bli finansiert gjennom FoU-midlene fra det enkelte departement.

Finansiering av forskning og overordnet forskningspolitisk og sektorpolitisk rådgivning skal være de oppgavene som fortsatt skal ha høyest prioritet, jf. Forskningsrådets vedtekter.

Barne- og familiedepartementet viser til Kunnskapsdepartementets tildelingsbrev som etatsstyrer, for nærmere beskrivelse av hvilke tjenester som Forskningsrådet skal ivareta for departementene innenfor rammen av midlene på posten for virksomhetskostnader.

5 Rapportering for 2022

BFD ber om at sektoransvaret legges til grunn for rapporteringen. Sektoransvaret er utdypet i punkt 2.1 i dette tildelingsbrevet. Rapporteringen om bruk av midlene skal skje i tråd med struktur og forventninger til rapportering i vedlegg til årsrapporten (departementsvise rapporter).

Årsrapporten bør videre inneholde en vurdering av i hvilken grad prosjektene som får innvilget midler, bidrar til at BFD ivaretar sektoransvaret for forskning. Rapporteringen skal reflektere føringene i Langtidsplanen for forskning og høyere utdanning som er aktuelle for BFDs sektorområder.

BFD ber om rapportering om hvordan midler til hhv. implementerings- og effektforskning av forebyggende arbeid, tiltak og tjenester rettet mot barn, unge og familier på BFDs område er ivaretatt. BFD ber om at informasjon og rapportering fra Forskningsrådet inkluderer forskningsprosjekter som er relevante for alle departementets områder.

6 Planlagte styringsmøter

Det planlegges to styringsmøter i løpet av 2022, et styringsmøte før sommeren og et styringsmøte før jul. BFD vil ta kontakt med Forskningsrådet for å avtale passende tidspunkter og dato.

Kopi: Kunnskapsdepartementet
Riksrevisjonen